

15. Centralne Biuro Antykorupcyjne. [Електронний ресурс] // Вікіпедія: вільна енциклопедія. – Режим доступу: http://pl.wikipedia.org/wiki/Centralne_Biuro_Antykorupcyjne - назва з екрану.
16. Corruption Perceptions Index Results 2012 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://cpi.transparency.org/cpi2012/interactive> - назва з екрану.
17. Fighting fiscal corruption: lessons from Tanzania revenue authority // Public administration and development. 2003. № 23. P. 165-175.
18. Hors I. Fighting corruption in customs administration: what can we learn from recent experiences? OECD, Development Centre technical papers. 2001.
19. Klitgaard R. Controlling corruption. California, 1988.
20. Nickson A., Lambert P. State reform and the privatized state in Paraguay // Public administration and development. 2002. № 22. P. 167.
21. Tong C., Straussman J., Broadnax W. Civil service reform in the People's Republic of China // Public administration and development. 1999. №19. P. 197.

Рецензент: Бакуменко В.Д., д.держ.упр., професор.

УДК:35

Кормілецький О.М.,

здобувач Академії муніципального управління

АНАЛІЗ ТЕНДЕНЦІЙ СВІТОВОГО ДОСВІДУ ПОКРАЩЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ВІДКРИТОСТІ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

Анотація. У статті на основі світового досвіду запропоновано авторські рекомендації щодо розробки державної політики України в сфері забезпечення доступу громадян до інформації та розроблено заходи щодо покращення діяльності органів державного управління відповідно до міжнародних стандартів.

Ключові слова: інформаційні відносини, доступ громадян до інформації, механізми державного управління

Аннотация. В статье на основе мирового опыта предложены авторские рекомендации относительно разработки государственной политики Украины в сфере доступа граждан к информации и разработаны мероприятия по улучшению деятельности органов государственного управления в соответствии с международными стандартами.

Ключевые слова: информационные отношения, доступ граждан к информации, механизмы государственного управления

Annotation. In article on based of international experience, proposed copyright recommendations in developing the national policy of Ukraine in the sphere of public access to information and ways for improvement of government operations according to international standards.

Keywords: information relations, public access to information, mechanisms of state governance

Постановка проблеми. Механізми забезпечення доступу громадян до офіційної інформації в органах влади у сучасному світі

характеризуються постійною динамікою та модернізаційними перетвореннями.

Сьогодні стає все більш актуальною необхідність зміни поглядів державних службовців на проблему створення і функціонування інформаційно-комунікативної інфраструктури та створення інституціонального середовища, яке б забезпечувало прозорість в діяльності владних органів. Усе це актуалізує необхідність професійного аналізу державної політики в сфері забезпечення доступу громадян до суспільно важливої інформації, дослідження міжнародного досвіду її розробки й впровадження, узагальнення відповідних науково-теоретичних надбань, що насамперед сприятиме вивченню особливостей складної динаміки державної стратегії, щодо забезпечення доступу громадян до інформації та допоможе зрозуміти основні закономірності й механізми її реалізації в Україні.

У сучасних умовах здійснення масштабних реформ адміністративної, політичної, соціальної та інших систем в Україні великою мірою залежить від зваженої, науково обґрунтованої державної політики.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Під час дослідження використовувалися праці, присвячені механізмам забезпечення доступу громадян до офіційної інформації в органах державної влади, зокрема, Афанасьєва М. Н., Куц Ю. О., Меннінг Н., Садлер Д., тощо.

Невирішені раніше частини загальної проблеми.

Необхідність проведення дослідження зумовлена тим, що наукові висновки та теоретичні розробки дослідження закладають підґрунтя створення сучасної управлінської системи забезпечення реалізації права громадян на отримання офіційної інформації в Україні та сприятимуть формуванню нової якості державного управління, яке буде зміцнювати позиції нашої держави в суспільстві й у світовому співтоваристві, сприятиме транспарентності державного управління.

Метою статті є аналіз світового досвіду інституційно-процедурного впровадження сучасної системи державно-управлінського забезпечення доступу громадян до інформації в органах державної влади

Виклад основного матеріалу:

У Посланні Президента України до Верховної Ради України «Про внутрішнє та зовнішнє становище України в 2012 році» наголошується, що «в українському суспільстві зростає запит на участь громадян у формуванні змісту державної політики та разом з тим – на підвищення відповідальності та підзвітності (підконтрольності) суспільству органів державної влади, посадовців усіх рівнів». [1, с. 1].

Підвищені вимоги до відкритості та прозорості влади будь-якої держави багато в чому зумовлені глобальними тенденціями поширення сучасних технологій і переходу завдяки їм до інформаційного суспільства. І лише за умови вільного виробництва, зберігання, поширення, обміну та

використання інформації, необхідним складником якого є легітимно гарантований доступ до публічної інформації, можливе повноправне входження України до міжнародного інформаційного простору.

Під час візиту до Нью-Йорка Президента України Віктора Януковича та участі у роботі 66-ї сесії Генеральної Асамблеї ООН у вересні 2011 р., Україна приєдналася до американсько-бразильської ініціативи «Партнерство Відкритий Уряд». Ідея такої ініціативи була вперше оприлюднена президентом США

Б. Обамою в його Меморандумі про транспарентність та відкритий урядвже наступного дня після прийняття ним президентської присяги. У Меморандумі наголошується на тому, що адміністрація США бере на себе зобов'язання щодо створення безпрецедентного рівня відкритості та прозорості в роботі державних органів, яке сприятиме більшій підзвітності уряду. Основні вимоги Меморандуму такі:

- прозорість уряду як механізм збільшення відповідальності (підзвітність);
- відкритість інформації про діяльність і рішення;
- активна участь громадськості в державному управлінні як спосіб підвищення ефективності роботи органів влади;
- співпраця уряду та громадськості, забезпечення зворотного зв'язку з метою оцінки та підвищення рівня співпраці, визначення нових можливостей для співробітництва.[7, с.1].

Забезпечення належного доступу до публічної інформації відіграє ключову роль у реалізації Україною її участі у міжнародній ініціативі «Партнерство Відкритий Уряд».

Питання інформаційної відкритості державної влади безпосередньо сполучене із проблемою якісного державного управління. Ставлення громадян до державної влади визначається результативністю її функціонування з точки зору надання управлінських послуг, отже - відповідністю її діяльності потребам та запитам людей, що у свою чергу стає можливим лише за умов інформаційної транспарентності та суспільної підконтрольності системи органів управління.

Аналізуючи зв'язок інформаційної відкритості та легітимності уряду слід також враховувати той інструментальний фактор, що поінформованість, обізнаність та участь громадян у виробленні управлінських рішень, що зачіпають їхні права та інтереси, зміцнюють легітимність влади, до якої громадяни переймаються відчуттям належності та причетності через механізми участі та відповідальності.

Таким чином, інформаційна відкритість владних структур набуває для громадян та суспільства у цілому виразно прагматичного сенсу й визначає всі інші вище перелічені базові параметри сучасної державної влади.

У практиці діяльності державних структур роль та дія позначених аспектів інформаційної відкритості дослідниками достатньо відстежені та

систематизовані. Експерти виокремлюють чотири групи соціальних наслідків, які створюються у процесі надання управлінських послуг та реалізації адміністративно-управлінської функції держави у цілому. Всі вони інтегрують фактор інформаційної транспарентності органів влади, який відбивається у полі соціального виміру виступає одним з основних критеріїв, що характеризує стан соціальної стабільності державної влади. Конкретно, це:

1. Репутація та імідж адміністративно-управлінського органу з точки зору ефективності його функціонування, наявність довіри до нього з боку населення.

Функціональний зв'язок між інформаційною відкритістю державно-управлінської установи та її репутацією як ефективною у світовій теорії та практиці функціонування адміністративної системи державного управління є загальновизнаним. Ця теза аргументована, як мінімум, двома аналітичними викладками: по-перше, висновком, що масове уявлення щодо ефективності тієї або іншої установи формується не стільки фактом ефективної діяльності як такої, скільки освіченістю та впевненістю у цьому населення. По-друге, ефективне управління будь-якої адміністративної одиниці неможливе поза знанням та врахуванням потреб та інтересів того населення, на управлінське впорядкування та обслуговування якого ця діяльність спрямована, й що принципово можливо лише за наявності системи прямої та зворотної комунікації, прозорих каналів просування інформації між державно-управлінськими структурами та громадянами.

2. Доступність послуг. Вона вимірюється, передусім, аудитом адміністративної діяльності, наявністю скарг та апеляцій громадян на рішення або бездіяльність тих або інших інститутів. Але забезпечується доступність послуг не в останню чергу інформаційною активністю управлінських органів та освіченістю населення щодо наявності тих або інших управлінських послуг, обсягу, умов та шляхів їх отримання.

3. Політичний та соціально-правовий статус особи. Постійне розширення прав та свобод громадян відповідно до прогресуючих міжнародно-правових стандартів у галузі державного управління відбивається переформатуванням його взаємовідносин із громадськістю, фокусуванням діяльності на правах, потребах та інтересах особи. У тому числі, й на праві на отримання офіційної інформації, що є базовою передумовою реалізації всієї повноти політичних та соціально-правових інтересів особи.

4. Суспільна напруженість. Вона формується як похідна від нерозв'язаності проблем громадян та цілих груп населення. Масова соціальна роздратованість виступає наслідком інформаційного вакууму у діяльності адміністративно-управлінських структур держави. Відсутність інформаційної прозорості адміністративно-управлінської діяльності супроводжується тотальною некомпетентністю управління, неякісним наданням управлінських послуг та корупційною мотивацією діяльності

адміністративного апарату, що у свою чергу провокує зростання соціальної напруги (у латентній та активній формах) й підриває саму стабільність держави та стійкість існування її інституціонально-управлінської конструкції як такої [6, с. 21].

Звичайно, це робить розширення інформаційної відкритості державних органів влади поточним завданням будь-якої сучасної системи державного управління. Наведена вище міра присутності фактору інформаційної прозорості у всіх базових соціальних наслідках та параметрах функціонування державного управління дає розуміння того, що підвищення інформаційної транспарентності є одночасно й вбудованою метою, й інструментом покращення функціонування будь-якої сучасної адміністративної системи, критерієм її функціональної успішності та соціальної результативності. Наочно це підтверджують ті тренди, що спостерігаються у галузі державно-адміністративного управління розвинутих країн світу протягом 90-х років ХХ - початку ХХІ століття.

Не зважаючи на різні внутрішньо соціальні, політичні та економічні вихідні умови, майже всі моделі розвитку державних систем західних країн протягом останніх трьох десятиліть, дослідники схильні відносити до однієї парадигми. У адміністративно-управлінських науках вона найчастіше іменується «Новий державний менеджмент».

Використовуючи до цього процесу єдину зонтичну назву, майже всі роботи з цієї тематики, наголошують на тому, що він не був однорідним. Лише у декількох країнах (США, Велика Британія, Канада, Австралія, Нова Зеландія, Франція, Швеція, Норвегія, Данія, Ірландія) перетворення державного управління було системним та набуло завершених та структурованих обрисів системи «Нового державного менеджменту». Тим не менш, загальний характерний тренд, як вважається, досить легко «зчитується». Більшим або меншим ступенем значна частина країн світу була залучена до цього загального тренду.

Як результат, уряди більшості розвинутих країн світу зіткнулися з критичною комбінацією проблем. Традиційна бюрократична модель державного управління виявилася непридатною до нових системних обставин, а її корупційність та безвідповідальність провокували зростаючу роздратованість та протест громадян. Причому, основний градус громадської нетерпимості фокусувався безпосередньо на адресу урядів, оскільки чиновники продемонстрували схильність відхиляти персональну критику та відповідальність, мотивуючи це структурними особливостями традиційного вертикально-ієрархічного управління. А саме власним статусом підлеглих щодо вищестоящих органів влади, таким чином перекладаючи відповідальність на уряд та делегитимуючи його.

Світова практика боротьби із корупцією відводить їм роль базового механізму. Метафорою Судді Верховного суду США Луї Брандейса «Трохи сонячного світла – найкращий дезінфікуючий засіб», сформульованій ще у 1914 році, найчастіше узагальнюють значення

свободи інформації та інформаційної відкритості влади у процесі очищення системи державного управління від корупційних синдромів. У сучасному світі закони щодо інформаційної прозорості влади вже традиційно називають законами сонячного світла, а їхня інструментальна роль визнається провідною в державному управлінні[4, с. 27].

Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції, що затверджена Генеральною Асамблеєю у 2003 році й прийнята у 2005 році після ратифікації 30-ма державами світу, і яка на сьогодні є головним антикорупційним міжнародним пактом, відводить посиленню інформаційної транспарентності державного управління центральне місце. Стаття 10 Конвенції під назвою «Державна звітність» та стаття 13 «Участь суспільства» сфокусовані на питанні забезпечення відкритого та ефективного доступу громадян до інформації публічних органів влади. Зокрема, урядам рекомендується ініціювати та впроваджувати у якості антикорупційних заходів, таке:

а) прийняття процедур або правил, які дозволяють членам суспільства отримувати, у належних випадках, інформацію про організацію, функціонування та процеси прийняття рішень у державному управлінні та, з належною увагою до захисту приватного життя й даних особистого характеру, прорішення та нормативно-правові акти, що стосуються членів суспільства;

б) спрощення адміністративних процедур, у належних випадках, для полегшення доступу громадськості до компетентних органів, які приймають рішення; та

с) опублікування інформації, яка може включати періодичні звіти про ризики корупції в державному управлінні» [2, с. 1].

Адміністративно-управлінські реформи, що об'єднані назвою «Новий державний менеджмент», є комплексною відповіддю національних урядів держав світу на глобальні виклики. Дослідники перелічують наступні цілі, що ставилися ними у ході перетворення системи державного управління:

- досягнення більшої ефективності управління при одночасному обмеженні державних витрат;
- підвищення організаційної ефективності та спроможності до розвитку, покращення якості надання послуг;
- збільшення відповідальності структур та посадовців за результати власної діяльності;
- поглиблення прозорості діяльності державних структур та організацій;
- зміцнення неупередженого, некорупційного управління.

Структурованою відповіддю урядів на вимогу громадськості про якісне управлінське обслуговування в умовах зниження бюджетних витрат стала схема «більший результат з меншими витратами». Сформована на її

підґрунті стратегічна мета модернізації адміністративно-державного управління постає у вигляді формули «компактний уряд + результати, які оцінюються громадянами».

В межах нової парадигми державного управління самому змісті поняття «державне управління», стратегічного значення набуває поняття «управлінської послуги», що переносить центр діяльності уряду та інших інститутів державного управління з питань панування та регулювання на елемент практичного внеску, який надає очевидну та конкретну користь тим чи іншим громадянам, спільнотам громадян, підприємствам та організаціям у межах реалізації гарантованих Конституцією прав та інтересів фізичних та юридичних осіб [6, с. 8].

За логікою «Нового державного менеджменту», громадянин перетворюється на споживача. Взаємовідносини між ним та державою оформлюються у формат схеми «споживач – надавач послуг». Це передбачає формування відповідної комунікації та обслуговуючих її механізмів, серед яких інформаційні є основоположними.

Покращення якості надання управлінських послуг прямо корелюється із прозорістю цього процесу, адже громадяни як споживачі мають бути забезпечені можливістю отримувати повну та оперативну інформацію стосовно обсягу, умов та порядку надання адміністративних послуг. Підвищення ефективності надання управлінських послуг найбільш повної, достовірної та оперативної, поінформованості агентів, які діють за умов вільної ініціативи та легкості отримання операційної інформації.

Розглядаючи це питання, ми не можемо обійти увагою таку системну технологію розширення транспарентності управління як програма «Хартія громадян». Вперше вона була розроблена у 1991 році у Великобританії як урядова ініціатива, націлена на покращення стандартів надання державних послуг, посилення прозорості та відповідальності державного управління. Хартія громадян встановила шість принципів, що склали основу зобов'язань уряду провести вдосконалювання роботи агенцій та структур державно-управлінського сектору:

1. Чіткі, детально розроблені стандарти послуг;
2. Відкрита інформація про надання послуг;
3. Вибір та консультації із споживачами;
4. Чесне та корисне сервісне обслуговування;
5. Ефективне використання ресурсів;
6. Оскарження неправомірних дій.

Хартія громадян виявилася ефективним інструментом покращення адміністративних послуг, у тому числі й послуг з надання інформації громадянам, й отримала широке розповсюдження. Багато країн (Франція, Канада, Португалія, Бельгія, Італія, Іспанія, Ірландія, Австралія, Греція, Індія, Малайзія) незабаром наслідували британському прикладу й прийняли аналогічні програми. Закладені у Хартії громадян принципи стали вагомим каталізатором процесів системного розширення

інформаційної відкритості державно-адміністративного управління у цих державах. Так, у самій Великій Британії на підґрунті урядової Хартії громадян міністерства та відомства розробили біля 40-ка галузевих Хартій, що встановили позначені стандарти діяльності для підвідомчих державних структур. До них приєдналися місцеві органи влади, які адаптували галузеві Хартії громадян до місцевих умов. У 1997 році британський уряд включив Хартію громадян до більш широкої програми реформування державного управління, яка, у свою чергу, у 1999 році була трансформована у довготермінову програму під назвою «Модернізація уряду». У Португалії на підґрунті Хартії громадян був розроблений «Кодекс адміністративних процедур», що раціоналізував та стандартизував діяльність органів державної влади, зробив їх транспарентними у плані поінформованості громадян, залучення них до процесу вироблення та прийняття рішень. У Індії прийняття Хартії громадян супроводжувалося розробкою «Плану дій стосовно ефективного та відкритого уряду».

Стимуляційний тиск Хартії громадян у Великій Британії був посилений заснуванням у 1992 році Кабінетом міністрів щорічної загальнонаціональної премії «Знак Хартії». Премія має конкурсний характер, конкурсанти (ними можуть бути міністерства та відомства, органи місцевого самоврядування, органи охорони здоров'я, державні заклади освіти, судові органи, служби надзвичайної допомоги) подають заявки на участь й оцінюються за 10-ма критеріями: якісно розроблені стандарти; відкритість та повнота інформації; наявність вибору, доступність та корисність послуг; можливість оскарження поганого обслуговування; зворотній зв'язок із громадськістю; повага прав громадян; ефективність використання ресурсів; рівень задоволення споживачів послуг тощо. [5, с. 41].

Нік Меннінг та Ніл Парисон вказують ще на один системний технологічний захід посилення прозорості та ефективності державних структур, - складання ними щорічних звітів про результати власної діяльності для парламенту, які поступають у відкритий доступ та широко розповсюджуються зусиллями парламентських комітетів, партій та ЗМІ серед громадськості. Цей захід, на думку дослідників, підвищує чуттєвість службовців до думки громадян та громадськості ще й через те, що звітування передбачає встановлення зворотного зв'язку із громадянами у формі карток звітності, таблиць виконання та інших опитувань споживачів послуг.

І звичайно, невід'ємною складовою технологічного приведення державного управління у відповідність до сучасних стандартів виступає інфраструктурне забезпечення інституту доступу громадян до інформації та транспарентності влади, наповнення його механізмами та інструментами забезпечення доступу громадян до інформації.

Узагальнюють це питання Н. Меннінг та Н. Парисон підсумком, що прийняття та посилення законодавства про доступ до інформації та

зміцнення його забезпечувальних механізмів у тих країнах, що модернізували власну адміністративно-управлінську систему за форматом «Нового державного менеджменту», створило в них умови для більш ретельного аудиту та досягнення більшої підконтрольності діяльності органів управління.

Як приклад найбільш вражаючих результатів наводяться досягнення Канади та Нової Зеландії (тобто саме тих країн, де трансформація здійснюється найбільш системно, послідовно та глибоко) у сфері державних фінансів, збільшення гнучкості, чутливості, підзвітності та прозорості структур державного управління у цілому. Німеччина найбільше просунулася у реалізації «компактної держави». Її показовий результат – якісна раціоналізація та значне зменшення чисельності органів влади та державних службовців [4, с. , 71]. Звичайно, технології збільшення інформаційної відкритості державного управління, що реалізуються у країнах старої демократії та Вестмінстерської моделі протягом останнього тридцятиліття можуть бути дуже корисними для України. Необхідні передумови для їхнього результативного опрацювання, за розрахунками Михайла Афанасьєва, у пострадянських країнах вже склалися. Лівова частка населення в них сприймає себе відносно до держави не у якості підданих або громадян, що характерно для класичного авторитарного або республікансько-демократичного урядування, а у якості споживачів. Й той споживчий запит, який воно висуває до державно-адміністративної системи, є об'єктивним підґрунтям для формування раціоналізованого управлінського консенсусу: податки та розпорядження національними ресурсами в обмін на державні послуги прийняттого рівня, близького до стандартів розвинутих країн світу. Вважається, що на фундаменті тієї споживчої суспільної згоди, що вже емпірично склалася, цілком можливо створити відкриту систему державного управління та повноцінної реалізації права громадян на доступ до інформації за сучасними західними підходами.

За думкою М. Афанасьєва, для цього треба задіяти три пускові механізми:

1. Розробка та прийняття Хартії громадян (експерт називає її «Хартією прав»), яка б закріпила стандарти надання публічних управлінських послуг та обов'язки уряду щодо їх реалізації;

2. Нормативне закріплення та інституційно-інфраструктурне забезпечення відкритого доступу громадян до офіційної інформації та транспарентності публічних органів влади, тих агенцій та закладів, які фінансуються з державного бюджету та надають публічні послуги;

3. Конкурсне визначення агентів реалізації виконавчих функцій державного та місцевого адміністрування.[3, с. 171].

Зрозуміло, кожний з позначених технологічних заходів посилення інформаційної відкритості державного управління має бути наповнений зрозумілими та змістовними цільовими настановами.

Дотримання стандартів надання послуг структурами державної влади та місцевого самоврядування повинно включати комплекс інструментів, які б віддавали контроль та оцінку його результативності безпосередньо клієнтам-споживачам. Самі органи та заклади управління мають бути зобов'язані періодично звітуватися щодо ефективності власної діяльності за встановленими критеріями, а систематизовані звітні показники – піддаватися незалежній верифікації та поступати у відкритий доступ для обов'язкової публікації та надання за інформаційними запитами громадян, ЗМІ та громадських організацій.

Висновки. Сучасна практика побудови системи державного регулювання забезпечення доступу громадян до інформації оперує комплексним підходом до відбору інструментів його інституціонального забезпечення, яке теоретично узагальнене та змістовно деталізоване в провідних світових моделях інформаційної прозорості державного управління та впроваджено в США, Канаді, країнах Європейської співдружності. Як показує досвід країн Центральної та Південно-Східної Європи, Прибалтики та Грузії, активне засвоєння технологій посилення інформаційної відкритості державного управління цілком може бути успішно та результативно реалізоване у межах короткого проміжку часу. Апробовані у провідних державах світу технології збільшення інформаційної відкритості державного управління виглядають, безумовно, перспективними для впровадження в Україні. Аналізуючи забезпечення інформаційної відкритості органів влади України можна дійти висновку про доцільність розробки комплексної програми дій та заходів, яка б передбачала необхідність використання в Україні досвіду зарубіжних країн, з урахуванням вітчизняних особливостей, що сприятиме становленню нових стандартів взаємовідносин між владою та суспільством. Саме відкритість органів влади є необхідною умовою для розвитку і зміцнення демократії, що сприятиме підвищенню взаєморозуміння влади і громадськості, забезпечення прав і свобод громадян, інтеграції України до світового інформаційного простору. *Щодо перспективи подальших досліджень в цьому напрямі, то* інформаційна прозорість сучасного державного управління забезпечується системою практик та механізмів, структурні та функціональні якості яких об'єднані єдиною логікою, теоретично узагальнені та змістовно деталізовані.

У подальших дослідженнях Ми плануємо дослідити світову практику формування Стратегії створення системи відкритого доступу громадян до інформації. Україна теж має брати за основу світовий досвід. Якщо керуватися останнім, то слід окреслити наступні компоненти, що мають сформувати структуру національної Стратегії у цій галузі

Використані джерела інформації:

1. Про внутрішнє та зовнішнє становище України в 2012 році : Щорічне Послання Президента України до Верховної Ради України. – К. : НІСД, 2012. – С. 129.
2. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції. Офіційний переклад. - Режим

доступу:

3. http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_c16
4. Афанасьєва О.В., Афанасьєв М.Н. Наш доступ к информации, которой владеет государство / М.Н. Афанасьєва.// – М.: Фонд «Либеральная миссия», 2010. – 192 с.
5. Меннинг Н., Парисон Н. Реформа государственного управления: международный опыт / Пер. с англ. – М.: Изд-во «Весь мир», 2003. – 496 с.
6. Садлер Д., Лобанов В. Повышение эффективности работы органов местной власти: опыт Великобритании // Государственное управление. - 2001. - № 2. - http://vasilieva.narod.ru/ptpu/17_2_01.htm.
7. Якісні управлінські послуги – головна умова підвищення довіри населення до органів влади: моногр. / Ю. О. Куц, С. В. Краснопорова, О. К. Чаплигін та ін.; За заг. ред. Ю. О. Куца, С. В. Краснопорової. – Харків: Вид-во ХарРІ НАДУ „Магістр”, 2006. - 192 с.
8. Obama B. Transparency and Open Government. Memorandum for the Heads of Executive Departments and Agencies [Електронний ресурс].
9. http://www.whitehouse.gov/the_press_office/Memorandum-for-the-Heads-of-Executive-Departmentsand-Agencies-3-9-09

Рецензент: Бакуменко В.Д., д.держ.упр., професор

УДК 354.35: 336.71.078.3

Лещенко В.В.,

Головний економіст відділу банківського нагляду
Управління НБУ у Чернігівській області

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВИЙ МЕХАНІЗМ ФУНКЦІОНУВАННЯ БАНКІВСЬКОГО НАГЛЯДУ В УКРАЇНІ

Анотація. У статті визначено теоретико-методологічні аспекти сутності механізму банківського нагляду. Виокремлено структурні елементи в організації і принципи формування і розвитку механізму банківського нагляду. Розроблено послідовність здійснення процесу банківського нагляду.

Аннотация. В статье определены теоретико-методологические аспекты сущности механизма банковского надзора. Выделены структурные элементы в организации и принципы формирования и развития механизма банковского надзора. Разработана последовательность осуществления процесса банковского надзора.

Annotation. In article determine theoretical methodological aspects Essence mechanism by the bank supervision. The Select structure elements in the organization and generating Principles and Development by the bank surveillance mechanism. Designed to carry out a sequence of process by the bank supervision.

Постановка проблеми. Механізм банківського нагляду – це впорядкована система інтересів, правил і норм, інструментів впливу, а також організаційно-економічного забезпечення контрольно-наглядової діяльності. Послідовність формування такого механізму враховуватиме індивідуальні та спільні параметри цілісної сукупності взаємозв'язків між усіма складовими банківської системи, а також між засобами та